

ŽIVOT FARNOSTÍ ZNOJMA

ZPRAVODAJ ZNOJEMSKÝCH FARNOSTÍ

ZÁŘÍ 2011

č. 7

HOMILIE BRNĚNSKÉHO BISKUPA

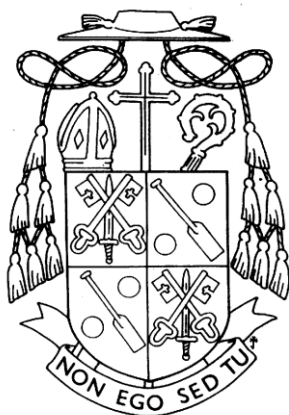
Mons. ThLic. Vojtěcha Cikrleho

Národní cyrilometodějská pouť – Velehrad 5. července 2011

Milí poutníci, milé poutnice, milá poutníčata nebo chcete-li pouťata milí přátelé - vy všichni, kteří jste zde s námi prostřednictvím rozhlasu a televize.

Jsme na místě, které je zásadně spjato s kořeny naší křesťanské víry, Písma

(a to Písma s malým i velkým počátečním písmenem), s kořeny naší vzdělanosti, státnosti, práva či kultury.

Přišli jsme na Velehrad za to všechno poděkovat Bohu, setkat se s Ježíšem Kristem a prosit o porozumění Duchu, kterým byli na své misi u našich předků vedeni sv. Cyril a Metoděj.

V souvislosti s prvním čtením, které jsme před chvílí vyslechli, může ten-

to Duch vést i nás v reálném světě dnešní doby, odkrývat jeho hrozby i naděje, a dávat moudrost, která je důležitá v jejich rozlišování.

Na sklonku loňského roku vydali před vámi shromáždění biskupové naší země společný pastýřský list, ve kterém byla vyhlášena tříletá příprava na jubilejní rok 2013, ve kterém si budeme připomínat jedenáctisté padesáté výročí příchodu soluňských bratří na naše území.

Tak, jako jsme před chvílí zpívali: „Přinesli nám oni Písmo svaté, bychom ze studnice této zlaté, moudrost nebes povždy vážili...“ nás má v rámci této duchovní přípravy - zcela v duchu soluňských bratří - provázet pozornost ke Knize knih. V ní jsou ukryty doslova poklady umožňující pochopení toho, co nám Bůh nabízí k životu. Je zvláštní, kolika lidem právě četba Písma pomohla k objevení života v nových souřadnicích a vyvedla je ze soutěsek do volného prostoru.

Mimo tento průběžný program přípravy na zmíněné jubileum je každý rok věnován základním, tzv. iniciačním svátostem. Jedná se o křest, biřmování a eucharistii. Letos jsme zaměřeni zvláště na svátost křtu. Postní doba byla věnována přípravě k obnově křestního vyznání během velikonoční vigilie a pro mnohé přinesla lepší pochopení toho, co vlastně křest je.

Slovo „křest“ je dnes často zneužíváno jako výraz pro slavnostní prezentaci knih, hudebních nosičů, dopravních prostředků, zvířat a všech možných dalších předmětů. Spíš by se na to hodil původní řecký význam slova „baptizó“, které znamená „ponořit, omýt“. Ale latina a z ní většina evropských jazyků přejala tento řecký výraz pro ponoření, jako ponoření do Krista. A čeština, spolu s některými dalšími slovanskými jazyky, užívá slovo „křest“ právě v tomto jednoznačném významu: ponoření do Krista, „vkřestění“, připojení ke Kristu. Křtem jsme, jak se také říká, doslova „namočení“ do toho, co chce On.

Křest je dnešní společností často chápán jen jako vstup do nějaké organizace, ale řečeno se sv. Pavlem: Jsme pokřtěni proto, abychom v sobě měli stejné smýšlení, jaké měl Ježíš Kristus (Flp 2,5). Ve křtu umírá člověk svazující moci hříchu, aby se narodil pro svobodný život s Bohem a v Bohu. Jde o překročení pouze biologického života - k životu, ve kterém se spolu s Kristem podílíme na tom, co dělal on. Být křesťanem je povolání. A jak vybízí sv. Pavel, pro kterého je toto povolání největší myslitelnou hodnotou: "Žijte způsobem hodným toho povolání, které jste dostali" (Ef 4,1).

Jaká je ale realita ve které se nacházíme?

Občas dostávám dopisy od dětí. Loni mně jeden z nich udělal obzvlášť radost a často si jej připomínám. Byl podepsaný slovy: Křesťanka Monika. – Aniž bych chtěl snižovat jakékoliv akademické i jiné tituly, právě tento titul je v duchovní rovině nejhodnotnější.

Jenže, i když je tak hodnotný, jací jsme my, jeho nositelé?

Právě pouť, i ta dnešní, je dobou poznání reality, jak to s naším křesťanstvím - bez ohledu na přijatá svěcení, tituly a postavení - skutečně vypadá.

Pouť je i časem zděšení nad sebou samým. Poznáním, že v našem životě ze křtu jsme možná prvňáčci, možná i huř - mateřská školka, dokonce snad jesle. Pouť je prostředek k očištění od všech pozlátek a masek, za kterými ukrýváme realitu svého nitra.

Pouť je ovšem zároveň časem očištění, časem setkání s Kristem a s nadějí. Tou nadějí, o které bylo napsáno, že nedá dojít hanby. Co udělat pro to, aby povolání, které jsme křtem přijali, opět zazářilo ve své vznešenosti a stalo se naším životním posláním?

Kromě modlitby a pomoci ostatních svátostí pomáhá třeba i obyčejná kropenka v bytě, aby nám tak jako v kostele připomínala náš křest. A vždycky, když se budeme svěcenou vodou žehnat, můžeme říct třeba: Já, Honza, jsem byl pokřtěný ve jménu Otce i Syna i Duchu Svatého. Bože, chci být s tebou a ty buď prosím se mnou.

A vy, rodiče a prarodiče, víte, kde jsou uloženy křestní roušky vašich dětí nebo vnoučat? Co kdybyste jim pomohli přiblížit jejich význam?

A námět do třetice: Proč se, třeba nyní o prázdninách, nevypravít na pouť do kostela svého křtu?

.....

Kéž se tak stane.

MĚSÍČNÍ ÚVAHA

*Kristus opravdu existoval?
Jsou evangelia historickými dokumenty?*

Výsledek jedné ankety na toto téma byl zčásti potěšitelný, zčásti už ne tolik. Převážná většina hovořila o Kristu s úctou. Dokonce i nevěřící, kteří pohrdali náboženstvím a vírou v Boha, považovali Krista za výraz nejlepších ideálů lidstva. Jistě, od nich nebylo možno očekávat víc. Už méně potěšující byl výsledek ankety mezi věřícími, i mezi katolíky. Je samozřejmé, že si vážili Krista. Ale jakého? Nežídka vyjadřovali pochybnosti o jeho božství, byli skeptičtí, když četli o určitých zázracích v evangeliích, dokonce i jeho zmrtvýchvstání si vykládali jen jako neurčitý výraz naděje.

Reformátoři 16. století se snažili obnovit „čistý obraz Krista, zbavený toho, co tam přidaly lidské tradice - jak říkali - a co udělalo Krista příliš „lidského“. Moderním skeptikům se zdá tradiční podoba Krista příliš „zbožštělá“. Jaký je tedy „opravdový Kristus“, jakého hlásá křesťanské zjevení?

Někteří liberální kritikové popírali jeho historickou existenci. Bylo jich ale málo. Mnohem více je těch, kteří si myslí, že Ježíšova osoba, jak ji známe z evangelií, je plodem mýtu, který se rozvinul mezi jeho učedníky a který se vzdálil od historické skutečnosti.

Katoličtí apologeti odpovídali skeptikům takovými argumenty: Je možno určit dobu, kdy byla napsána evangelia, Skutky apoštolů, první list svatého Pavla - vypráví se tam o událostech, velmi brzo po nich. Není tu dostatečná doba k vytvoření „mýtu“. Jsou tedy historickým dokumentem. Věříme-li tomu, co vypráví Caesar ve svých *Zápisích o válce galské*,

proč bychom měli upírat věrohodnost tomu, co říkají Matouš, Marek, Lukáš a Jan?

Důkaz je správný. Nicméně zůstává jakási obtíž. Kdyby evangelia vyprávěla jen o tom, že se Ježíš narodil, učil a zemřel, těžko by se našel někdo, kdo by měl námitky proti pravdivosti těchto faktů. Avšak evangelia mluví

také o mimořádných událostech, především o jedné, která je všechny překonává, totiž o zmrtvýchvstání. Tomu nechtěli věřit i někteří z těch, kteří byli očitými svědky. Ostatní však uvěřili, a to tak, že dokázali položit svůj život, aby o tom vydali svědectví.

Už v samé Ježíšově přítomnosti se objevují věřící i nevěřící. Jak lze vysvětlit tento rozdíl? Evangelia nám to říkají otevřeně. Víra vždy závisí na osobním postoji ke Spasiteli. Svatý Petr nám to dokazuje. V kritickém okamžiku, kdy zástupy odcházely od Ježíše a kdy byla vystavena zkouška víry samých apoštolů, první z nich vyznává: „Pane, ke komu půjdeme? Ty máš slova věčného života, a my jsme uvěřili a poznali, že ty jsi ten Svatý Boží!“ (Jan 6,68-69).

I dnes je křesťanská víra především živý vztah k osobě, důvěra věnovaná Kristu, a ne jen nějaký „vědecký důkaz“, založený na objektivitě psaných dokumentů. ... A proto, kdo nezná Krista „osobně“, z živého styku v modlitbě, obtížně překoná

pochybnosti o něm a o jeho učení. Naopak, kdo uvěřil, kdo ho zná z denního styku, nemá zapotřebí důkazů, má svědectví o něm ve svém srdci (srv. 1 Jan 5,10). Tehdy se uskutečňuje, co napsal spisovatel Franz Werfel jako motto svého románu

o Bernardettě z Lurd: „Kdo věří v Boha, nepotřebuje důkazy, a kdo nevěří, tomu nepomůže žádný důkaz.“

T. Špidlík z knihy: „Znáš Krista?“

SVATÍ VE ZNOJEMSKÝCH KOSTELÍCH

SVATÝ BONIFÁC

Sv. Bonifáce, je jeden z mnoha mučedníků, známých jen podle jména, kteří v počátcích křesťanství zemřeli v Římě násilnou smrtí kvůli víře a byli pohřbeni v Kalistových katakombách. Jeho ostatky jsou uloženy ve skleněném sarkofágu v kostele sv. Mikuláše na pravé straně, při vstupu do kostela hlavním vchodem. Ostatky sv. Bonifáce byly slavnostně přeneseny do kostela sv. Mikuláše 7.6.1750.

Za císaře Nerona (54–68) vyhořela r. 64 velká část Říma. Římský historik Tacitus vypráví o zhozném požáru Říma, založeném pravděpodobně z návodu samotného císaře Nerona. V Tacitově knize o tom čteme: „Aby se očistil od různých podezření, císař Nero svalil veškerou vinu na jiné a dal domnělé viníky mučit tím nejukrutnějším způsobem. Byli to lidé,

kteří obyvatelstvo nemělo v lásce pro jejich zvrácenosti. Prostý lid jim říkal křesťané. Toto jméno pochází od Krista, který byl za vlády císaře Tiberia popraven z rozkazu prokurátora Pontského Piláta. Po určitý čas byla tato zavrženíhodná pověra potlačena, ale pak se znovu rozšířila, a to nejen v Judsku kde původně vznikla, nýbrž pronikla i do Říma, který je kanálem, jenž do sebe svádí všechny možné neřesti a hanebná učení. Nejprve byli zatčeni a uvězněni ti, kdo se sami přiznali. Potom, podle jejich udání, bylo zadrženo velké množství dalších lidí. Důvodem jejich uvěznění však nebylo ani tak podezření ze zhárství, jako spíše fakt, že byli považováni za nepřátele lidského pokolení. Jejich usmrcení pokládali lid za zábavu. Někteří byli zašiti do zvířecích kůží a předhozeni psům k roztrhání. Jiní byli přivázáni na kříže a za soumraku se z nich staly živé pochodně, aby vlastními těly rozjasňovali noční temnotu. K tomuto divadlu císař Nero poskytl své vlastní zahrady.“

V uvedeném díle se tedy mluví o „nesmírném množství obětí“, které však vzbuzovaly soucit i u těch lidí, kteří, jako např. Tacitus, křesťany opovrhovali, třebaže je neznali osobně, nýbrž jen z doslechu. Jejich památka je jen tichá, přestože

jejich mučednická smrt byla na přání císaře Nerona připravena tak, aby byla co možná nejhluchnější a nejokázalejší.

Jména těchto mučedníků se nám, až na několik málo případů, nezachovala. Ostatně by ani nemohla nic přidat k jejich nesporným zásluhám. Nám postačí jejich příklad, spolu s jejich nevýslovným utrpením, které však všichni s pevnou vírou hrdinsky snesli a vydrželi.

Kromě sv. Bonifáce byly do Znojma přineseny relikvie mučedníka sv. Olympia

do kostela sv. Michala, relikvie sv. Severa do kostela v Louce a relikvie sv. Donáta do kostela kláštera minoritů. Po zrušení kláštera minoritů se relikvie sv. Donáta s dalšími památkami dostaly do kostela nově zřízené farnosti v Pavlicích.

Svátek prvomučedníků římských se slaví 30.června.

IJK (vybráno z knihy „V jednom společenství“)

CHARITA

Pozvánka na Den Charity

Srdečně Vás zveme na akci **Den Charity**, která se bude konat **22. 9. 2011**. Tato akce je zaměřena na prezentaci činnosti Oblastní charity Znojmo. Propagační stánek bude umístěn u **OD Dyje od 14:00**

do 17:00. Kromě toho se můžete dozvědět spoustu dalších důležitých informací týkajících se Oblastní charity Znojmo.

*Veronika Miholová
Oblastní charita Znojmo*

DOPIS NEMOCNÝM – NEJEN NEMOCNÝM

Bolest

Láska bolí. Pravá láska musí bolet!
(Matka Tereza)

Co může být na bolesti uměleckého? „Utrpení je třeba nenávidět!“ říká Maxim Gorkij.

Co však k tomu bodu říkají jiní velicí? Žádný filosof se nemůže vyhnout otázce bolesti.

„Neviděl-li jsi krásu v bolestné chvíli, nikdy jsi krásu neviděl“ (Fr. Schiller, básník)

„Člověka si vážím podle toho, jakou bolest dovede snášet. I neštěstí je dobré. V

nemoci jsem se naučil mnohému, čemu bych se v životě nikdy nebyl naučil.“ (J. W. Goethe)

„Naučila jsem se svou bolest milovat, hýřit v ní jako v něčem, co jsem si vydobyla vlastní zásluhou ... Cítím se od té doby šťastnější.“ (Zd. Braunerová, malířka, 1858-1934)

„Utrpení je poezií tvorstva, které pokleslo. Jsou lidé, kteří se mohou naučit jenom utrpením. Nerozumějí žádné jiné řeči.“ (Sv. Terezie z Lisieux)

„Bolest je vždy něco posvátného. Ježíš nás naučil přeměnit bolest v lásku.“

(Fokolari)

„Bolest není dobrá proto, že je bolest, nýbrž proto, že v nás otvírá prostory lásky!“ (Zundel)

A Písmo sv. překypuje citáty o bolesti. Vždyť kříž je přece symbol utrpení - a jak to, že je zároveň symbolem vítězství života, symbolem vítězné lásky?! „Tak Bůh miloval svět. ...!“

„Jestliže trpělivě snášíte utrpení, je to milost od Boha. Vždyť k tomu jste byli povoláni!“ (1 Petr 2,20-21)

„A kdybych musel prolít svou krev v oběť, raduji se z toho ... „ (Flp 2,17)

„Blahoslavení jste, když vás budou nenávidět ... Radujte se a jásejte, protože máte hojnou odměnu v nebesích!“ (Lk 6,20)

Zajímavé je, že tady nikoho z těch autorů nezajímá, o jaké bacily se jedná, o jakou nervovou poruchu, o jaký justiční omyl, o jaké povahové chyby. Snad je tedy jasné, že vědecký podklad bolesti, utrpení všeho druhu je zde jen vedlejší záležitostí, jen podkladem pro nějaké vyšší záměry. A tudíž i naše reakce na bolest by neměla být jen „vědecká“ - likvidovat bacily a viry, likvidovat nepřátele - to dělá

lidstvo od nepaměti s problematickým výsledkem. Naučme se ptát se po vyšších, hlubších příčinách bolesti, nemoci. ...

A chceme-li i něco mystického, ale tím i vyčerpávajícího o bolesti, o kříži - pak je na to mistr: sv. Jan od Kříže, učitel Církve, autor řady knih, stále vydávaných (např. Temná noc).

Kříž je tedy jednoduchou a nejlepší osvědčenou odpovědí i lékem. Místo diskusí na toto téma se vždycky osvědčila meditace před křížem!

V životopise osobností dějin najdeme často údaje, že to byla právě nemoc, úraz ... které změnilы životní dráhu dotyčného, někdy podstatně (sv. Ignác z Loyoly). Byla to náhoda, nebo záměr Režiséra?

Utrpení, nemoc může mít ještě hlubší, posvátnější důvody. Když uzdravil Ježíš slepého od narození, učedníci se ptají, jestli je u něho příčinou slepoty hřích - a čí hřích - jeho nebo rodičů? Kristus odpovídá: „Nezhřešil ani on, ani jeho rodiče, ale mají se na něm projevit skutky Boží!“ (Jan 9,2) a uzdravil ho.

Z knihy L. Kubička:
„ŽIVOT, největší umělecké dílo“

INFORMACE – bude vás zajímat

V Bučovicích vzpomenu 60. výročí poprav kněze Václava Drboly

Dne 2. září 2011 při příležitosti 60. výročí poprav kněze Václava Drboly požehná brněnský biskup Vojtěch Cikrle jeho pamětní desku na budově fary v Bučovicích.

Poté bude následovat 17.00 hodin pontifikální bohoslužba v místním kostele Nanebevzetí Panny Marie a setkání zakončí v Katolickém domě beseda o P. Václavu Drbolovi a aktuálním stavu jeho kanonizačního procesu.

Společenství maminek na mateřské dovolené

Během celého školního roku se ve farní klubovně Rozhledna každou středu dopoledne setkávaly maminky s předškolními dětmi.

Já i můj dvouletý syn jsme se těchto setkání pravidelně účastnili a mohu říci, že jsme se oba na každou středu celý týden těšili.

Syn si hrál v zařízené herně s vrstevníky a nenásilnou formou se učil životu v kolektivu dětí s maminkou za zády. Z dalších dětí se stali jeho první kamarádi. Možná s nimi bude za pár let ministrovat, chodit do náboženství, jsem ráda, že se od mala učí žít ve farnosti.

Já jsem vděčná za společenství dospělých, které jsem mohla prožívat. Poznala jsem blíže řadu maminek, které jsem znala jen od vidění z nedělních mší, mohly jsme spolu sdílet naše radosti i starosti ze života s malými dětmi a v neposlední řadě si v našem „mateřském“ shonu udělat trochu času na modlitbu a Písmo. Každou středu jsme četly evangelium z následující neděle a trochu si o textu s jáhnem Josefem povídaly. Všechny jsme se shodly, že jsme potom nedělní bohoslužbu slova i přes starosti kolem dětí v kostele hlouběji prožívaly.

7.9. se mezi 9-12 hod opět na faře po prázdninách sejdeme a rádi mezi sebou přivítáme další maminky s dětmi. Setkávat se budeme v tomto čase pravidelně každou středu během celého školního roku a připojit se k nám můžete kdykoli. Někteří z nás už začali chodit do práce a do školky, takže budeme moc rádi, když naše řady rozšíří noví kamarádi. Náš nejmladší účastník měl teprve 3 týdny, takže neváhejte a přijďte...

maminka Hanka

POZVÁNKA na Pout' setkání „Po stopách sv. Klementa M. Hofbauera“

*Znojmo – Tasovice (12 km) **Sobota**
17. září 2011*

Program – pro znojmské poutníky:

9.30 h Znojmo, chrám sv. Mikuláše: zastavení s modlitbou a zpěvem, poté vyrazíme po „Svatoklementske cestě“ (modrá tur. značka). Znojmo Louka - zastávka u nové sochy sv. Klementa a pokračujeme po stezce podél Dyje do Tasovic.

14.00 h Tasovice: mše sv. v kostele sv. Klementa, hlavním celebrantem je **P. Josef Michalčík CSsR**, provinciál pražské provincie redemptoristů, na závěr malé pohoštění v klášteře.

Další informace: P. Jiří Šindelář CSsR, klášter redemptoristů Tasovice

E-mail: jiri.sindelar.cssr@gmail.com,
GSM: 00420/732961694.

Slovo iniciátora, pana A. Heidera

Ani po patnácti tzv. „Přeshraničních pěších poutích sv. Klementa Marie Hofbauera“, z rakouského Zwingendorf do Tasovic na Jižní Moravě, se můj cíl, který jsem svou iniciativou v roce 1996 začal uskutečňovat, ještě zdaleka nenaplnil tak, jak jsem si přál a doufal: Odstranit předsudky a nedůvěru mezi rakouskými a německými občany na jedné straně a českým obyvatelstvem na straně druhé, a především mezi bývalými a dnešními obyvateli Jižní Moravy. Přesto se podařilo, i na přímluvu sv. Klementa, poněkud zahladit rány a zmírnit chlad a tvrdost srdcí lidí na obou stranách hranic, alespoň na úrovni prostých lidí. Vnímám jsem to silně

při mé každodenní práci na projektech „přeshraničních“ poutí.

Doufám, že během této nové pouti, kterou je tzv. „Pouť setkání - po stopách sv. Klementa Marie Hofbauera“, se uskuteční mnoho osobních setkání mezi rakouským, německým a českým obyvatelstvem, a také mezi ostatními obyvateli zemí, kde sv. Klement působil. Doufám,

že se budeme čím dál více sbližovat a v bratrské lásce si podávat ruce přes všechny hranice, což by pro katolíky, kteří žijí víru v Krista tak, jako sv. Klement, neměl a nesměl být problém.

*Reg.Rat Adolf Haider
Zwingendorf*

MILÍ BOŽÍ PŘÁTELÉ,

jsem rád, že jsem se mohl k vám vrátit. Je zvláštní vrátit se do téže řeky po 13 letech. Všichni jsme tak trochu zkušenější a proto se můžeme mít víc rádi a být velkorysejší. Své slovo, jakýsi program jsem si vám dovolil říci při slavnosti posvěcení kostela Sv. Kříže. Jsem to především já, kdo potřebuje vás. Před učedníky Ježíše Krista je vždy mnoho výzev a pozvání. Znojmo má prý 35 tisíc obyvatel. Na ty všechny musíme myslet, modlit se za ně a různým způsobem je oslovovat, abychom připravili Bohu cestu do jejich srdcí. Bohu

s tváří Ježíše Krista ukřižovaného a vzkříšeného, v kterého věříme, doufáme a jehož milujeme. Je dobrou zprávou pro každého člověka, že první příčina existence všeho má lidskou tvář, tu Ježíšovu. To si přece nemůžeme nechat pro sebe. Kéž obyvatelé Znojma umí Boha nazvat díky nám pravým jménem. Ať pro ně není Osudem, Spravedlností, Prozřetelností, Božími mlýny, Něčím nad námi, ale ať jej umí oslovit s námi, tichým a vděčným zvoláním: Ježíši, Kriste... ☺

váš fr. Romuald Štěpán Rob O.P.

NAŠE CESTA DO SANTIAGA DE COMPOSTELA

Pan Ing. Jindřich Kania, redaktor tohoto zpravodaje, nás přemluvil, abychom se podělili o dojmy z naší loňské pouti do Santiaga de Compostela.

Čím začít?
Náš syn Radovan se svou manželkou Hankou zde prožili

před pěti lety svatební cestu, vrátili se nadšení a my jsme začali uvažovat, zda bychom takovou cestu také zkusili. Rozhodnutí padlo na srpen 2010.

Zvolili jsme francouzskou cestu, se začátkem v Saint-Jean-Pied-de Port, na 795 km jsme měli 32 dnů. Věděli jsme, že nechceme dojít do cíle za každou cenu. Děkovali jsme za každý km, který nám byl dopřán. Vždyť zvrtnout si kotník je tak jednoduché... Denně jsme ušli v průměru 25 km, 4,5 km/hodinu, nebo 62

dvojkroků za minutu. Při takové rychlosti je čas všimnout si krásné, stále měnící se okolní přírody. Jsou hezká krátká zastavení s dalšími poutníky z celého světa, od Japonska, Austrálie po Kanadu, Brazílii. Všichni se zdraví „Bueno Camino“, jsou k sobě vstřícní a vzájemně si pomáhají a podporují, třeba jen úsměvem.

Nejkrásnějších bylo prvních 600 km, byly to chvíle opravdové samoty, klidu, byl to nekonečný čas na modlitbu, rozjímání. Po večerních mších svatých dával kněz zvláštní požehnání přítomným poutníkům a ptal se také, z kterých zemí jsme. Bylo krásné zjistit, že z naší zemičky neputujeme jediní, na celé cestě jsme se se-

tkali se 6 českými poutníky. Cesta je výborně značená, žluté šipky se ztrácejí jenom v mlze. Ubytování a strava bez problémů, puchýře na nohách byly, ale neodradily nás. Španělé jsou k poutníkům velmi přátelští. V Santiagu de Compostela nás čekala obrovská katedrála sv. Jakuba zcela zaplněná nejen poutníky, město bylo plné človíčků s batohy na zádech.

Rádi se podělíme o dojmy a zkušenosti, množství informací je na internetu, např. www.santiago.signal.cz.

Často vzpomínáme na naše putování a jsme vděční, že jsme tuto zkušenost mohli zažít. Víme, že sami bychom to nedokázali. Velké Bohu díky. Děkujeme otci Jindřichovi, který nás provázel v modlitbách a povzbuzoval SMS zprávami, děkujeme všem, kteří na nás mysleli.

Snad naše povídání někoho posunulo v rozhodnutí, zda „jít, či nejít“ ... doporučujeme - jít.

Jiříkovi

ANDĚLÉ NA POUTI U PRAMENE DYJE

„ Když andělé cestují, je hezky“ říkala moje maminka. Jindy říkala, „Když andělé cestují, tak prší“. Dodnes nevím, jak to vlastně je. Tu první větu říkala asi před výletem, druhou po něm, pokud ta první předpověď nevyšla. Letošní léto nám nedalo mnoho dní, kdy bychom si byli jisti, že určitě pršet nebude. Stejně tomu bylo i na začátku prázdnin ve dnech státních svátků. Všichni, kdo plánovali cestu na pouť u pramene řeky Dyje jsme se modlili, aby 6. července bylo pěkné pouťové počasí. Ani horko, ani zima, ani vítr, ani déšť. Tak akorát. A protože nás bylo hodně a jsme hodní andělé, počasí

nám vyšlo. Asi i proto byl narychlo objednan druhý autobus. Zastavilo se u obce Panenská Rozsídka, na okraji lesa. Já jsem jela autem, zastavila jsem na připraveném parkovišti na louce a z dále jsem pozorovala, jak z autobusů vystupuje nekonečně mnoho lidiček, kteří šli po úzké pěšince kolem lesa, pravidelně jeden za druhým, jak mravenečci. Všichni maširovali ke dvěma vzrostlým lípám, které bylo vidět z dálky. Musely sem být zasazeny již dávno. Lípa, symbol našeho národa, k českému prameni Dyje, která nám dává tolik potřebnou vláhu. Samotné místo leží daleko od hlavních komunikací. Okolo

vede jen turistická cesta. Místečko jak stvořené k modlitbě. Tam, kde dlouhá cesta řeky začíná, místo, kde je řeka ještě mlá a čistá.

Louka u pramene Dyje již byla připravená, tráva byla posečená, obětní stůl nachystaný, reproduktory zavěšeny ve větvích stromů, schóla v pozoru s naladěnými varhánkami. Místo, kde vyvěrá pramen řeky pod ostrůvkem kapradí, bylo ozdobeno kyticí ze slunečnic. Odtud se pramínek Dyje klikatil po loučce. To se zalíbilo nejen romantikům, ale hlavně dětem, které si po „řece“ pouštěly lodičky. Kousek dál zdobil zákoutí rákos, vedle stála třešeň (třešně zde zrovna dozrávaly). U místa kde se dá z řeky napít nebo se umýt, byl den před poutí postaven kříž. Ten zdůrazňuje blahodárnost vody. Kříž je z kulatiny, co nejvíce přírodní, aby zapadl do krásného prostředí kolem. Při mši byl požehnán.

Na začátku bohoslužby nám otec Jindřich Bartoš řekl zajímavé údaje. Po celé délce řeky Dyje, leží 60 farností. Na růženci je také 60 modliteb a zdrávasů dohromady. Při modlitbě růžence nám otec postupně vyjmenoval všechny farnosti ležící na řece Dyji, za které jsme se modlili. Byla to i jistá dávka výuky zeměpisu v praxi a při modlitbě. Na pout' se

sjelo asi na 600 poutníků. Ti z Třeště šli dokonce pěšky. Nejdále od pramene přijeli poutníci z Tasovic. Mši svatou sloužilo na 17 kněží a mnozí zůstali mezi svými ovečkami na louce nepoznaní.

Při mši svaté posvětil otec Jindřich vodu z Dyje, aby přinášela do míst, kde se vsakuje a dál kam teče, jen to dobré. Ministranti naplnili mnoho, mnoho lahvíček touto vodou, aby si mohl každý poutník odnést alespoň trochu této oázy domů.

Po mši svaté se poutníci dlouho nerozcházel. Vytvořily se skupinky, lidé rozbalili svačiny a dlouho ještě na tomto příjemném místě debatovali. Zřejmě si svatý Petr dělal obrázek do katalogu, protože celá ta krásná atmosféra byla nasvícena teplým sluníčkem. Až se sklidilo vše potřebné na mši, reproduktory, stoleček, stolička, varhánky a zbylé lahve s dyjskou vodou, zbyl zde jen pramen s křížem pod dvěma lípami, co hodně pamatují a klid, prozvoněný zpěvem ptáků a bubláním pramínku řeky Dyje.

A už jen poděkování všem, kteří se na této pěkné akci podíleli organizací i prací.

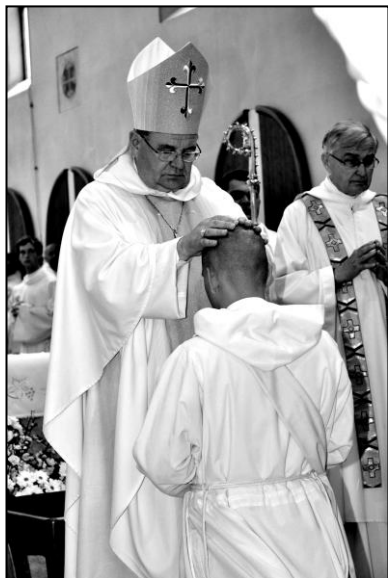
ZS

MÁME NOVÉHO KNĚZE!

Primice (tedy první mše svatá novokněze v jeho rodišti) patří k slavnostním okamžikům v životě farnosti. Od ostatních svátků se však liší tím, že se slaví jen zřídka, vlastně dnes celkem

vzácně, když vezmeme, že v Česku je svěceno ročně okolo 20 kněží. Jsou farnosti, kde poslední primici zažili před dlouhými desetiletími, ale jsou i farnosti, kde jsou primice úkazem mnohem častěj-

ším. A mezi ně patří i dominikánská farnost sv. Kříže ve Znojmě, kde 5. července 2011 celebroul svoji primiční mši novokněz dominikán P. Jindřich Martin Poláček. Apropó je to rovněž po mnoha letech dominikánská primice ve Znojmě.

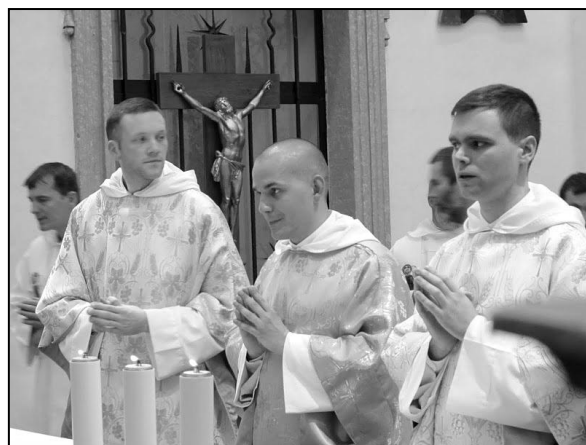

Množství primic asi nebude přímo úměrné životnosti farního společenství, přesto se domnívám, že povolání našich primiciantů vyrůstalo mimo jiné z živého podhoubí, které se ve farnosti vytvořilo v devadesátých letech během působení otce Antonína Krasuckého.

Bratr Jindřich nastoupil svoji cestu za duchovním povoláním noviciátem u dominikánů v Olomouci v roce 1999. Poté studoval na Teologické fakultě v Olomouci a dva roky rovněž na univerzitě ve švýcarském Fribourgu. Své studium zakončil v roce 2010 na Teologické fakultě v Olomouci. Na jáhna byl vysvěcen 27. prosince 2010 v Olomouci. Kněžské svěcení přijal v sobotu 2. července spolu s dvěma dalšími spolubratry (P. Piem Oláhem z Olomouce a P. Ludvíkem Grundmanem z Chocně) v klášterním kostele Neposkvrněného početí P. Marie v Olomouci od pražského arcibiskupa Mons. Dominika Duky OP. Po kněžském svěcení bude i nadále pracovat v komunitě bratrů dominikánů v Olomouci, kde se věnuje především práci s mládeží a rodinami.

Na závěr primice bylo pro mnohé silným zážitkem osobní svědectví novok-

něže o radostech a těžkostech spojených s volbou duchovní cesty s poukazem na naději, kterou máme v tom, který visí na kříži a kterého všichni odepsali. Slova díky pak patřila novoknězově babičce, která ho k víře přivedla (doslova zaznělo: „Babičky nepodceňovat!“), dále pak primiciantovu duchovnímu otci Antonínovi Krasuckému a dalším spolubratřím. Z projevu, jsme pochopili, že ani život v řeholní komunitě není žádná idyla, ale přináší stejně jako život v rodině kromě společných radostí i mnohá napětí a nedorozumění. Obdobně i zde je to o výdrži, pevně se držet svého rozhodnutí.

Po slavnostní bohoslužbě následovalo novokněžské požehnání a poté hostina, na kterou byli všichni přítomní pozváni. Ti, kteří dokázali zapomenout na vlastní oběd (bylo totiž už poledne), a měli odvalu se vydat do křížové chodby dominikánského kláštera, jistě nelitovali, protože to, co na nás čekalo, předčilo jistě mnohá očekávání a setkalo se slovy uznání i od návštěvníků z cizích farností. Kdo nešel, ten skutečně zaváhal.

A nakonec poděkování za přípravu celé oslavy:

To patří především, jak zdůraznil sám primiciant, „starým pákám farnosti“ a dále všem, kteří přiložili ruku (často obě) k dílu: zejména sestře Petře od našich „Spasitelek“ za nevšední květinovou vý-

zdobu, schůle od sv. Mikuláše pod vedením jáhna Williho Türka, která se předvedla v celé své parádě, manželům Grossovým z restaurace Morava a mnoha dalším za přípravu výtečného pohoštění (některé věci jsem nestačil ani ochutnat, jak rychle zmizely, protože byly zkrátka skvělé), správci farnosti otci Alvarezovi za podporu celé akce a těm, kteří přispěli na primiční dar (horské kolo a cestovní kněžský kufřík). Obětavá práce pro farnost patří obvykle k nevděčným aktivitám, tentokrát se ale našel snad málokdo, komu by se něco nelíbilo.

Kněžská svěcení „znojemáků“ od r. 1990

V roce 1990 byl vysvěcen na kněze **Ivo VALÁŠEK**, který odešel do česko-budějovické diecéze.

V roce 1991 byl vysvěcen **Jiří OCHMAN**, který dnes působí jako duchovní správce v Jevišovicích.

V roce 2000 byl vysvěcen na kněze **Petr PAPOUŠEK**, který dnes působí jako duchovní správce ve Velkých Pavlovicích.

V roce 2004 byl vysvěcen jako řádový kněz řádu oblátů **Tomáš VYHNÁLEK**.

Věřím tak, že se účast na této slavnosti stala radostí a povzbuzením nejen pro mě, ale i pro ostatní účastníky a to i přesto, že to lepší, jak v kázání řekl otec Česlav, nás teprve čeká.

Ondřej Lazárek

PS: Pokud by vás zajímaly fotografie ze svěcení nebo z primice zavítejte na webové stránky nolitangere.rajce.idnes.cz (jméno: primice, heslo: primice).

V roce 2005 byl vysvěcen na kněze **Pavel LAZÁREK**, který dnes působí v duchovní správě v Olešnici.

V roce 2011 byl vysvěcen na kněze dominikánského řádu **Jindřich Martin POLÁČEK**.

Jedná se tedy o šest kněží, kteří vzešli za posledních jednadvacet let z našich řad. Je to moc nebo málo?

Nezapomínejme na naše kněze. Jsou to sice „hliněné nádoby“, ale právě v nich máme od dob sv. Cyrila a Metoděje poklad naší víry.

POVZBUDIVÁ ZIMNÍ MEDITACE

Do naší farnosti přišel před lety nový, právě vysvěcený kaplan, který měl takový trochu znepokojivý zvyk: občas nás přerušil v tom, co jsme právě v průběhu bohoslužby říkali (nechci přímo říci „odříkávali“, i když, ruku na srdce, to občas není daleko od pravdy), a ptal se, jak to vlastně myslíme. Když nás při Prefaci vyzýval „Vzhůru srdce!“ a my

jsme všichni sborem odpověděli „Máme je u Pána“, zeptal se nás: „Opravdu? Jste si tím jistí? Tak to je dobře!“ (Nevěřili byste, jak to člověka vyvede z míry, když má na takovou nečekanou otázku opravdu upřímně odpovědět!)

Jednu postní neděli jsme takto deklamovali vyznání víry, a pan kaplan se najednou zeptal: „Skutečně tomu věříte?

Věříte ve vzkříšení těla a život věčný? A my, nebo alespoň většina z nás, jsme už měli na jazyku takové skoro dotčené sborové zvolání „Věřím!“, ale přece jen jsme se nakonec trochu zarazili a zamysleli, než jsme, už podstatně méně uraženě, opravdu odpověděli. Na tvářích lidí kolem mě bylo vidět, že i mnozí z nich, stejně jako já, si najednou zase po delší době uvědomili, co to vlastně říkáme a vyznáváme - a jak ohromně povzbudivé a optimistické tvrzení to je, když se nad tím pořádně zamyslíme! Přestali jsme se tvářit tak hrozně vážně a začali se usmívat jeden na druhého, protože jsme si ujasnili něco, co nás nutně plní a má plnit radostí.

A já jsem si najednou začala připadat jako to dítě, které rodiče ujistili, že i přes-

to, že to tak vůbec nevypadá, jaro a léto určitě přijdou, zem, tráva, stromy a keře budou opět vzkříšeny k novému svěžímu, barevnému a vonnému životu. Od té doby se proto zimy lekám méně než jindy - vždyť těch pár let, to přece ještě v tomhle rozvrzaném a stále méně svižném těle vydržím, a pak ...

Pokud znáte Händlovo oratorium Mesiáš, vzpomenete si možná na onu nádhernou sopránovou árii „Vím, že můj Spasitel žije a že mě vzkřísí v den poslední, a i když červi jednou zničí toto tělo, přece já ve svém těle spatřím Pána“.

Není to prostě báječné?

B. Boučková

z časopisu „Strom barvy života“

SPE SALVI

*výtah z encykliky o křesťanské naději papeže Benedikta XVI.
dáno v Římě 30.11.2007:*

Úvod:

1. „Spe salvi facti sumus“ – v naději jsme spaseni (Řím. 8,24). Vykoupení se nám dostalo tím způsobem, že jsme byli obdařeni nadějí, na kterou se můžeme spolehnout a v jejíž síle můžeme čelit přítomnosti.

Tuto přítomnost, třeba i v její namáhavé podobě, můžeme pak prožívat a přijmout,

pokud nás přivádí k určitému cíli, pokud si můžeme být tímto cílem jisti a pokud je tento cíl tak vznešený, že je schopen ospravedlnit jakoukoliv námahu k jeho dosažení.

Víra je naděje:

2,3. Křesťané se odlišují tím, že mají budoucnost: ne že by do nejmenších podrobností věděli, co je čeká. Ale obecně o

životě vědí to, že neústí do prázdnoty. Budoucnost jako pozitivně jistá skutečnost zakládá životaschopnou přítomnost.

Křesťanství není jen „dobrou zvěstí“ – pouhým sdělením čehosi, co je možné se dovědět, ale jde o sdělení, které účinně působí, vytváří skutečnost a mění život.

Temná vrata času – budoucnosti byla otevřena dokořán. Kdo má naději, žije jinak: byl mu totiž darován nový život. Kdo dospěje k poznání pravého Boha, ten přijímá naději.

4,5,6: Křesťanství nepřineslo žádné sociálně-revoluční poselství, jaké hlásal Spartakus. Ježíš nebyl Spartakus, nebyl ani bojovníkem za politické osvobození. Ježíš, který sám zemřel na kříži, přinesl něco zcela jiného: přinesl setkání s živým Bohem, setkání s nadějí, která je silnější

než utrpení spjaté s otroctvím a která proto proměňuje život i svět zevnitř.

V období „prvotní církve“ většina křesťanů tehdy patřila k nízkým sociálním vrstvám. Ale kromě toho nacházelo křesťanství svoji odezvu i v aristokratických a vzdělaných kruzích, neboť právě tam žili lidé „bez naděje a bez Boha na světě“. Tváří v tvář smrti se totiž otázka významu života stává nevyhnutelnou.

7,8,9. Víra není „jen podstatou věcí, ve které doufáme a důkazem těch věcí, které nevidíme“. Víra nám podává již nyní něco z očekávané skutečnosti: už přítomná skutečnost vytváří základ, jímž můžeme „dokázat“ to, co zatím ještě nevidíme.

Víra tak vtahuje budoucnost do přítomnosti: budoucnost se tak dotýká při-

tomnosti a proměňuje ji. Víra dodává životu novou základnu, která trvá, zůstává a nikdo ji nemůže věřícímu člověku vzít. Je spolehlivější než běžná spolehlivost materiálních příjmů potřebných ke zdejšímu životu.

Vzniká tak nová svoboda vůči běžné materiální životní základně, která se projevila nejen u mučedníků, kteří vlastní smrtí obnovovali svět, ale v celkovém až celoživotním sebezapření všech, kteří z lásky ke Kristu všechno opustili, aby pomohli těm, kdo trpí na těle i na duši.

Z jejich naděje tak vytryskla naděje pro ostatní, kteří žili ve tmě a beznaději.

*Zpracoval Ing. Simek
(Pokračování)*

FARNÍ ŽIVOT

PRAVIDELNÉ AKCE

- Každý den v 7 h u Mnišek dominikánek je mše svatá s možností účasti věřících. Vstup klášterem Dolní Česká 1 do 6.55 h. V kostele u sv. Kříže ranní mše sv. v 6.45 h nebudou.
- Každou neděli při mši sv. v 9 h u sv. Mikuláše je během kázání **program pro malé děti** s katechetkou na faře.
- Každou neděli po mši sv. v Příměticích je na faře otevřena **knihovna**.
- Každou neděli po večerní mši sv. u sv. Kříže u dominikánů je do 19.30 h **adorace**.
- Každé pondělí od 15.45 h na faře u sv. Kříže u dominikánů se koná **setkání aktivních členů Mariiny legie**.

- Každé pondělí před večerní mši sv. u sv. Kříže u dominikánů je **modlitba růžence za mír**.
- Každé pondělí v 19 h na loucké faře **pravidelné modlitby maminek**.
- Každé pondělí v 18 h v Únanově **dětská mše**.
- Každé druhé úterý v měsíci od 14 h do 17.30 h v kostele sv. Kříže **adorace za nenarozené děti**.
- Každou středu od 9 do 12 h na faře u sv. Mikuláše **setkání dětiček a jejich maminek**.
- Každou středu v 18. h na faře v Louce je **mše sv. pro děti a mládež**.
- Každou středu po večerní mši sv. u sv. Kříže u dominikánů je do 19 h **adorace**.
- Každý čtvrtek v 18 h (v zimním období v 17 h) v Kuchařovicích **dětská mše**.

- Každý pátek v 17 h u sv. Jana Kř. u kapucínů **mše sv. po celý školní rok.**
- Každý pátek v 17 h je v Příměticích **dětská mše.**
- Každý pátek v Louce na faře v 19.30 h **mše sv. s mládežnickými zpěvy a katechezí;** po mši sv. volné povídání ve společenství; jsou zváni všichni, zvláště mladí lidé.
- Každou sobotu v 9 h v **pensionu na Vančurově ul.** ve společenské místnosti mše sv.
- Každou sobotu v 14.30 h v **Nové nemocnici** mše sv. v prostorách odd. 130, vedle prodejny novin v 1. poschodí; vchod do nemocnice pro návštěvy; příležitost ke sv. zpovědi; možnost přinést sv. přijímání na pokoj; tel.: 515 227 723; 736 523 600.

PŘIPRAVUJE SE

- 1.9. ve 20 h u sv. Mikuláše **adorace** před prvním pátkem.
- 2.9. **První pátek**, od 14 h u sv. Jana Křtitele adorace a sv. zpověď. Ve školním roce každý pátek v 17 h mše sv.
- 3.9. **První sobota** – měsíční pouť v Hl. Mašůvkách: v 17.30 h průvod s dary z plenkovické křížovatky; v 18 h růženec a mše sv., celebruje Dr. Karel Simandl; autobus ze Znojma odjíždí v 17 h.
- 4.9. sbírka na církevní školství.
- 4.9. u sv. Kříže poutní slavnost **Narození Panny Marie** (týká se milostného obrazu Panny Marie). Slavnosti bude předcházet triduum. Mše svaté budou v 8, 10 a v 18 h.
- 4.9. v 8 h u sv. Václava v Louce bude **zahájení školního roku a požehnání aktovek školákům;** Děti se školními aktovkami a baťůžky jsou zvány na mši sv. a do průvodu.
- 4.9. **Posvícení v Mramoticích** – mše sv. v 8 h; autobus z Kuchařovic jede v 7.30 h.
- 8.9. **Narození P. Marie** – u sv. Kříže pouť v 18 h.
- 9.9. **Znojenské vinobraní** – v 17 h u sv. Mikuláše mše sv. a ve 23.30 h večerní modlitba.
- 10.9. **Znojenské vinobraní**
ve 12 h u sv. Mikuláše slavnostní mše sv. na poděkování za úrodu a uctění sošky P. Marie Chlebové.
v 17 h u sv. Mikuláše sváteční koncert Znojemského komorního orchestru.
ve 23.30 h u sv. Mikuláše večerní modlitba.
- 11.9. ve 14 h v Jiřicích u Mor. Budějovic **požehnání Křížové cesty** v přírodě s obrazy Bedřišky Znojenské.
- 12.9. **Sestra Angela Valová** z kongregace Nejsv. Spasitele, dlouholetá představená, oslaví 75 roků od věčných slibů.
- 12.9. **Fotbalový zápas týmů moravských a českých kněží;** v 15 h na fotbalovém hřišti v Příměticích (změna dle počasí a terénu).
- 17.9. v 9.30 h u sv. Mikuláše zahájení **pěší poutí po stezce sv. Klementa do Tasovic.**
- 18.9. v 15 h v Popické kapli **měsíční modlitba za víru v pohraničí;** pěší odchází ve 14 h z Kraví hory.
- 19.9. – 24.9. se budou konat **misie v obci Zálesí.**
- 28.9. **Sv. Václava** – v 8 h mše sv. u sv. Mikuláše; v 10 h u sv. Václava v Louce a večer v 17 h **duchovní koncert.**
- 29.9. **Sv. Michala** – v 18 h mše sv. u sv. Michala.
- 1.10. **První sobota** – v Hl. Mašůvkách měsíční pouť v 18 h.

- 2.10. **Biřmování** – v 10 h. v Únanově; v 15 h v Jevišovicích.

Kurz víry na faře u sv. Mikuláše pokračuje 25.9. a 9.10. vždy v 18 h.

Od září v Louce vítáme nového kaplana, kněze premonstrátského řádu **Quirína Jána Barníka**. Přejeme mu v jeho službě hodně darů Ducha svatého.

POZVÁNKA

na mezinárodní ekumenické setkání, které se koná 16. – 18. září 2011 v klášteře sv. Hippolyta na Hradišti.

17.9. v 10 h budou předneseny referáty na téma: „Útěk sv. Rodiny do Egypta a pronásledování křesťanů“. Setkání vede **Univ. Prof. Rudolf Prokschi** (Wien), příspěvky přednesou: **biskup Václav Malý**, koptský **biskup Anba Gabriel**, biskup řeckokatolické mrkve **Mons. Ladislav Hučko** (Praha).

Ve 14 h byzantská liturgie v kostele sv. Hippolyta, celebruje biskup Mons. L.

Hučko, zpívá chrámový sbor při kostele sv. Klimenta v Praze. Odpoledne v 16 h **Zahradní nokturno** – koncert žesťového kvinteta a sboru koptských křesťanů.

18.9. v 10.30 h **latinská mše sv.** a ve 14 h **divadelní hra** o sv. Anežce České.

Mezinárodní setkání bude předcházet od 12.9. týdenní duchovní obnova zaměřená k prohloubení mariánské úcty.

Bližší informace na letáčku Kláštera sv. Hippolyta – Institut pro křesťanskou kulturu.

Josef Václav Sládek: ČESKÉ KNÍŽE, SLYŠ

Svatý Václave, české kníže, slyš!

Hlasy k tobě pozvedáme v nadhvězdnatou říš.

*Tisíc tomu let, cos byl.kníže náš,
tobě byla řada věků jako noční stráž.*

*Ale přes tvou zem za těch tisíc let
vln jak mořem převalilo všelikých se běd.*

*Ale tys je znal, při svém lidu stál,
tys té země nezapoměl, již jsi miloval.*

*V nouzi duše své, v tíži, hořkostech
jméno tvé za útočiště měla na svých rtech.*

*V skvoucím brnění, v lesku zářící,
včele vojsk jels na své brnění s černou orlicí.*

*Svatý Václave, svatý Václave,
volá tě tvůj lid:*

*Vrať své zemi požehnání,
vrať svým dětem klid!*

*Vnucen-li však boj, v bitvě krvavé,
ved' nás, jak jsi dědy vodil, svatý Václave!*

ŽIVOT FARNOSTÍ ZNOJMA vydává Římskokatolická farnost u kostela sv. Kříže, Dolní Česká 3.
Kontaktní adresa redakce Ing.Kania Jindřich, Pražská-Sídl. 6/F, 669 02 Znojmo. Mail kaniajindrich@volny.cz
Registrováno OÚ Znojmo pod č. 37102291. Pro vnitřní potřebu farností Znojma. Za obsah článku odpovídá autor; příspěvky nejsou stylisticky upravovány; nevyžádané příspěvky se nevrací. Názory autorů nemusí být totožné s názory redakce. Uzávěrka je vždy 20. předcházejícího měsíce. Doporučená cena 5.- Kč.
Tisk POLYGRAF Znojmo
